

Räsymatto saa kyytiä Fiskarsissa

► Tekstiilitaide vie voiton muotoilusta ruukkialueen näyttelyssä

POMJA. Kellarista kuuluu rymäkäs puuk. Kun Fiskarsin tšekkoslovakialainen näyttely on omistettu tekstiilille, sitä tulevat ensimmäisenä mieleen kangaspuut.

Mutta äänet tulevat Ron Nordströmin videotekseistä Best. Hän on kuvannut vanhoja räsymattoja, joiden tanssista esitettiin ruuduilla.

Tamppeajaa ei näy, katsoja näkee vain piskuroksen aiheuttaman liikkeen ja kuuluu äänen. Kun teoksen maailmaan uppoutuu, on kuin katsoisi jonkun elävän hengitystä. Lähelle äännekin pysähtymisen melkein säikyttä.

Nordströmin humoristinenkin teos on Fiskarsin tekstiilinäyttelyn ainoa videoteos, mutta näyttely osoittaa, miten moneen suuntaan tekstiili verry: maalauksellisista kankaista ja ryijyistä Maija Lavosen tekstiiliä ja valokuitua yhdistäviin teoksiin, Inka Kivalon kolmiulotteisista kuvakudokseista Beili Liun unenomaisesta tila-aiheeseen Viemäjä/Puodotus.

Liun teos on saanut inspiraationsa kimalaisesta ryytyistä, jonka mukaan näkyminen puunainen säie yhdistää rakastavaiset syntymästä alkaen.

Kukkaköiden mieleen tuova teos koostuu punaisista lankakiekoista, jotka leijuvat ilmassa lankojen varassa. Näyttelyn vaikuttavin teos on saanut materiaalista paratiipin, jossa

KUVAT / MUOTOILU

It's beautiful here ja Maadon viemää -näyttelyt 27. 9. Fiskarsin ruukin kuparipajassa ja ruukin sisällä. Ma-su 15-18.

Helena Vaari Väikä läpi harmaan kiven.

se toimii täydellisesti.

It's beautiful here, julistaa näyttelynsä nimi. Kauneuden lisäksi näyttely avautuu sisällöllisesti moneen suuntaan ja hahmottaa onnistuneesti sitä, missä tekstiilitaiteen kentällä mennään kansainvälisestikin.

Suomalaisten lisäksi mukana on taitteijoita muista Pohjoismaista, Baltian maista, Keski-Euroopasta, Yhdysvalloista, Japanista ja Etelä-Afrikasta.

Teokset ristitelevät maalaus-taitteen, tilataiteen, valokuvataiteen ja kuvanveistonkin rajapinnassa.

Silti kyseessä on tekstiilinäyttely, jossa materiaalin ja sen käsiteltyä perinnettä

Beili Liu: Viemäjä/Puodotus, lanka, neula.

monin tavoin. Tekstiilin vahvuus on, että se tuo mieleen muistoja ja kansa kulttuurista merkityksiä.

Erika Kelter herittää muistoja kierrätysvaatteiden ja -leijujen kautta teoksessaan Sobel (näkötammot). Eteläafrikkalaisen Adri Schötzin Filneaspallon päälle perinteisin menetelmin tekeillä on afrikkalaisista vieli-ileollisuista.

Polittisesti näyttelyn kantaaottavin taideteos on yhdysvaltalainen Dave Cole. Hänen valituista leikkisotilaisista tehty Yhdysvaltain lippuissa linaa kuluneellakin tavalla popaiteen keloja, mutta sen viereen asetetut, kevlaria tehdyt lastenvaammet herättävät ajatuksia muun muassa Yhdysvaltojen jyrkästä puolustuslainsäädännöstä mutta maita vastaan. Kevlaria

kiytetään sotilaiden haudonkiviksi liiveiksi.

Lihellä maalauksittomista ovat Helena Vaarin "muotokuvat", jotka syntyvät kirjoittajan ja konekirjoittajan yhdistelmästä. Vaari tuo taittavasti ja elävän näköisesti esille vaatteiden varjoja ja laskokkia.

Fiskarsin ruukin Kuparipajassa Maadon viemää -näyttelyssä on noin 80 muotoilijan ja tai-

Adri Schütz: Pallo.

deksiitytyöläisen töitä.

Näyttelyn toimana on sarjavalmistus ja esillä niin huonekaluja, kenkiä, koruja, keraamikka- ja lastensuora kuin muotokuvallakin.

Yhtenä punaisena lankana näyttelyssä on "muodon valloitus". Tilaan on asetettu esille esimerkiksi Nokian kännyköitä parinkymmenen viime vuoden ajalta. Kännyköiden rivi osoittaa havainnollisesti, miten lyhyt historia kännyköillä on ja toisaalta sen, miten nopeasti puhelimet ovat kehittyneet. Muutamaa vuoden takaisia laitteita ei kukaan näisi.

Karsiminen olisi tehnyt näyttelylle hyvää. Kokonaisuus jää vähin vähimmän, kun tekijöitä on niin monelta alalta. Unikkomaisen esteiden valmistajalle sarjavalmistuksen teema ei välttämättä istu. Kiinnostavimpia ovat aiemmin näkemättömät työt, esimerkiksi Timo Sallin minimalistinen seinävalaisin Mirrod ja Markku Kososen nappipinoja muistuttavat lasenajakkarit.

Mikko Paakkanen jatkaa Fiskarsissa onnistuneesti taitteen ja muotoilun välisellä rajalla, jossa huoneilla on sijansa. Hinehti on esillä valoteos, joka on saanut nimekseen 198. Käyn kohti sinua, ei Herranen-viirien mukaan. Teokseen syyttävä valo, kun sen läbelle astuu.

Osoituksia kauniista käsitteistä ovat Masako Sonen laikat pikkupäkkäret ja Camilla Mobergin vapaasti puhalletut lasimaljat.

Hannu Pöppönen